

Vergelijking van carbamazepine en fenytoïne monotherapie bij epilepsie

een Cochrane review, geselecteerd door Dr. J.J. van Hilten, neuroloog LUMC, Leiden

Inleiding

Carbamazepine en fenytoïne worden wereldwijd als anti-epileptica gebruikt. In dit review worden de resultaten samengevat van gerandomiseerde gecontroleerde studies waarbij carbamazepine en fenytoïne monotherapie met elkaar zijn vergeleken bij patiënten met partiële epilepsie of gegeneraliseerde tonisch-clonische epilepsie met of zonder andere vormen van gegeneraliseerde epilepsie.

Studies werden gezocht met behulp van de Cochrane Epilepsy Group Register, de Cochrane Controlled Trials Register (Cochrane Library Issue 4, 2001) en MEDLINE 1966-2001. Aanvullend werd relevante literatuur doorzocht en navraag gedaan bij farmaceutische bedrijven en experts op dit gebied voor (nog) niet gepubliceerde gegevens. De studies betroffen kinderen of volwassenen met partiële epilepsie of gegeneraliseerde tonisch-clonische epilepsie. Alleen studies waarin een vergelijking werd gemaakt tussen monotherapie van carbamazepine en fenytoïne werden geselecteerd.

In dit review werden individuele patiëntendata verzameld en geanalyseerd. De geëvalueerde uitkomstmaten waren de tijd tot (a) staken van de toegewezen behandeling, (b) 12 maanden remissie, (c) 6 maanden remissie en (d) de eerste aanval na randomisatie.

De studiegegevens werden geanalyseerd met behulp van een 'stratified logrank analysis' waarbij de resultaten uitgedrukt werden in hazard ratios (HR) en het 95% betrouwbaarheidsinterval (95% BI).

Resultaten

Individuele patiëntengegevens waren beschikbaar van 551 deelnemers uit drie studies. Dit is 63% van het totale aantal deelnemers die afkomstig waren uit 9 studies, die voldeden aan de inclusiecriteria. Een HR>1 bij de uitkomstmaten tijd tot 6 en 12 maanden remissie duidt op een beter resultaat bij het gebruik van fenytoïne. Terwijl een HR>1 bij de uitkomstmaten tijd tot het moment van staken of optreden van de eerste aanval na randomisatie duidt op een beter resultaat voor carbamazepine.

De gevonden resultaten (HR(95% BI)) waren als volgt voor de verschillende meetpunten: (a) 0,97 (0,74 tot 1,28) voor de tijd tot het moment van staken, (b) 1,00 (0,78 tot 1,29) voor de tijd tot 12 maanden remissie, (c) 1,10 (0,87 tot 1,39) voor de tijd tot 6 maanden remissie en (d) 0,91 (0,74 tot 1,12) voor de tijd tot de eerste aanval. Deze resultaten suggereren dat er geen voordeel bestaat in behandel-effect voor één van beide anti-epileptica.

Conclusie

De resultaten uit dit review leveren geen bewijs voor een significant verschil in behandel-effect tussen carbamazepine en fenytoïne bij de behandeling van bovengenoemde vormen van epilepsie. Door de brede betrouwbaarheidsintervallen kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat een eventueel aanwezig verschil in effect tussen de beide behandelingen toch bestaat.

Referentie

Tudur Smith C, Marson AG, Clough HE, Williamson PR. Carbamazepine versus phenytoin monotherapy for epilepsy. (in: *The Cochrane Library, Issue 2, 2002. Oxford: Update Software. A substantive amendment to this systematic review was last made on 7 January 2002.*)